

Гості на мітлі

Про книгу

Стара відьма разом зі своїм слугою, чаклунським котом Аристархом, отримала відрядження з Лисої гори. Вона має прилетіти до рідного села, де ще малою зазнала безліч принижень та образ, і викрасти якусь дівчинку для того, щоб зробити її своєю ученицею. Спочатку страшні посланці навіть перевиконують план...

Володимир Рутківський

ГОСТІ НА МІТІ

ВИДАВНИЦТВО
СТАРОГО ЛЕВА

FOCTI HA MITAI

Володимир Рутківський

ПІСНІ НА МІТЛІ

КАЗКОВА ПОВІСТЬ

Видавництво Старого Лева
Львів — 2016

ББК 84(4УКР)
УДК 821.161.2-3
Р 90

Володимир Рутківський

Р 90 Гості на мітлі [Текст] : повість / Володимир Рутківський. — Львів :
Видавництво Старого Лева, 2016. — 240 с.

ISBN 978-617-679-290-1

Стара відьма разом зі своїм слугою, чаклунським котом Аристархом, отримала відрядження з Лисої гори. Вона має прилетіти до рідного села, де ще малою зазнала безліч принижень та образ, і викрасти якусь дівчинку для того, щоб зробити її своєю ученицею. Спочатку страшні посланці навіть перевиконують план...

ББК 84(4УКР)
УДК 821.161.2-3

ISBN 978-617-679-290-1

© Володимир Рутківський, текст, 2016
© Іва Михайля, ілюстрації, 2016
© Видавництво Старого Лева, 2016

Усі права застережено

Прибуття

Здається, треба переходити на ручне управління...

Ядвіга Олізарівна торкнулася ледь помітного виступу на пульті управління і подумки віддала команду. СТУПа* слухняно заклала стрімкий віраж, тоді уповільнила швидкість і плавно пішла на зниження.

Вітер одразу вщух. Ядвіга Олізарівна підбила на чоло протиповітряні окуляри і озирнулася довкола.

У світі панувала глибока безмісячна ніч. Далеко внизу пропливала безмовна земля. Нещодавно випав рясний дощ, і вона була покрита брудними озерцями, баюрами та струмками. В них тьмяно і холодно виблискували зірки. Сірим стрічками асфальтових доріг неспішно проповзали поодинокі вогники запізнілих автомобілів. Згори вони скидалися на лісові світлячки.

Незабаром щезли і вони. Лише сліпучі риски метеорів час від часу пронизували простір і згасали, не досягнувши землі.

---

* СТУПа — Система точного управління польотом. Принцип її дії поки що не з'ясований.

Зненацька Ядвіга Олізарівна збуджено хитнулася вперед.

— Здається, звідсіля починаються мої рідні місця, — пробурмотіла вона сама до себе. — Проте які вони мені рідні? Я ж тут, окрім горя та принижень, так нічого й не зазнала... Чуєш, Аристарчику? Чи ти знову заснув?

Той, кого стосувалося це запитання, ліниво розплющив одне око і солодко позіхнув. Тоді понюхав повітря, і його сон наче рукою зняло.

— Тільки не здумай тут сідати, — попередив він. — Надто вже тягне звідусіль людським духом. Звідси тягне... звідси... і звідси...

Ядвіга Олізарівна на знак згоди хитнула сивою головою і подумки віддала нову команду. СТУПа, зблискуючи в зорянім промінні лакованими боками, піднялася вгору і безгучно, наче привид, полинула уподовж русла вузької звивистої річечки. В обличчя війнуло холодною вільгістю. Ядвіга Олізарівна мерзлякувато зіщулилася, подмухала на пальці і наказала СТУПі взяти трохи праворуч.

Тепер вони летіли над лісом. З такої відстані він більше скидався на величезну чорнильну пляму. І лише гострий погляд Аристарха міг вирізняти в ньому окремі дерева і навіть кущі. Та незабаром йому це заняття обридло.

— Все летимо та й летимо, — пожалівся він і потягнувся так, що аж кісточки затріщали. — А між іншим, не завадило щось би й перехопити.

— Нічого, трохи потерпиш, — відказала Ядвіга Олізарівна, не відводячи зосередженого погляду від землі.

— Трохи, це скільки? — ущипливо поцікавився Аристарх.

Ядвіга Олізарівна невдоволено стулила і без того тонкі вуста.

— Стільки, скільки треба, — відрізала. — Не заважай!

Аристарх розчаровано зітхнув і поклав на лапи свою важку голову. Зустрічний потік прохолодного повітря скуйовдив його зваляну, зроду не чесану шерсть. Примруженими очима вдивлявся він у нічну темряву і час від часу ворушив чорним писком. Зненацька скочив на лапи і збуджено вигукнув:

— О! Здається, це саме те, що нам потрібно! В усякому разі людським духом і близько не тхне.

Для більшої переконливості він голосно втягнув у себе повітря і додав:

— Принаймні свіжим. Коли вже приземлятися, то кращого місця не знайти.

Ядвіга Олізарівна пересмикнула плечем, наче відкидала його слова.

— Ми сюди прилетіли не безлюддя шукати, — сказала вона. — Нам потрібні людські діти, невже забув?

— Нічого я не забув, — буркнув Аристарх у відповідь. — Тільки я їсти хочу, невже не зрозуміло?

Та оскільки Ядвіга Олізарівна приземлятися не поспішала, Аристарх нетерпляче забарабанив обрубком хвоста по стінках СТУПи і підвищив голос:

— Та кажу ж тобі, що немає тут жодної людини! І врешті-решт можу я хоч раз на добу повечеряти? Авжеж, можу. То якого дідька ми ще чогось шукаємо?

— Ох, і добазікаєшся ти в мене, — попередила його Ядвіга Олізарівна. — Дочекаєшся, доки я візьмуся за лозину!

Аристарх лише насмішкувато пирхнув у відповідь:
— Все обіцяєш та обіцяєш...

Ядвіга Олізарівна скосила на нього сердите око. А й справді, не завадило бодай раз пройтися лозиною по спині цього нахаби. Та рука ніяк не піднімається на таке. Адже вона пам'ятає його ще зовсім крихітним, напівсліпим котиком, якому і жити на цьому світі лишалося лічені хвилини. Леле, скільки їй довелося доглядати його, скільки вона витратила на нього дорогоцінної філіги*, аж доки він, зрештою, перетворився на такого ось непосидючого і бешкетливого здорованя! На жаль, інколи надто вже бешкетливого.

І все ж її рука, мабуть, так і не візьметься за лозину. Бо як би там не було, а він для неї був і залишається єдиною близькою душею в цьому злому, жорстокому світі.

Хоча з іншого боку, Аристарх все ж має рацію, подумала Ядвіга Олізарівна. Не носитися ж їм цілісіньку ніч поміж небом та землею! Тим паче, що не на прогулянку вони сюди прилетіли, а мали зробити одну справу, від якої декому з місцевих жителів доведеться непереливки. Хоча, звісно, шкода, що таке повинно трапитися саме там, де колись проминуло її дитинство.

Проте вибирати не доводилося. Завдання — воно і є завдання. Жалість чи сумніви тут ні до чого...

СТУПа пролетіла над маленьким, без єдиного вогника, селом. Зненацька Ядвіга Олізарівна різко подалася наперед.

---

* Філіга — здається, щось дуже корисне й несмачне. Як риб'ячий жир.

— Чую дитячі сльози, — збуджено проказала вона. — Оце саме те, що нам потрібно. Тримайся, Аристарху, йдемо на посадку!

* * *

Таня плакала. Вона плакала тихо і здебільшого ночами. Вдень Таня плакати остерігалася. Лець що — і хлопці одразу ж підіймуть її на сміх: «Плаксійка, нюні розпустила! А ще гратися з нами хочеш!». Хіба їм зрозуміти самітну дівчинку, яка живе зі старою хворою бабусею?

Взагалі, у Тані є батьки. Тільки вони вже давно кудись поїхали. Перед від'їздом обіцяли, що як тільки влаштуються на новому місці, то обов'язково заберуть її до себе. А тепер навіть листів не пишуть...

Баба Марія застогнала уві сні, і Таня затамувала подих. Не вистачало, щоб і бабуся дізналася про її сльози. Тоді вона взагалі розклеїться і надовго зляже у ліжко. І Тані доведеться працювати за двох.

* * *

СТУПа проминула село, перелетіла зарослий яр і, уповільнюючи швидкість, попливла над лугом, на якому де-не-де були розкидані шипшинові кущі.

За лугом, біля самого лісу, причаїлася поміж кількох дерев невелика хатка. Судячи з запустіння, що панувало довкола, до неї вже давно ніхто не навідувався.

І все ж Ядвіга Олізарівна для більшої певності облетіла довкола обійстя. Перекошена ліса, напівструхлявілі ворота, стежина, що поросла густим споришем, численні дірки в солом'яній стрісі... Атож, це було саме те, що її влаштовувало.

Вона зупинила СТУПу перед воротами і пошепки звеліла Аристархові:

— Поглянь, що там в хаті.

Той зістрибнув з триметрової висоти і не втримався — кілька разів радо перекотився у м'якій траві. Затим обтрусився і, насторожено принюючись, подався до ганку.

За хвилину, вже не криючись, вийшов на поріг і за-спокійливо помахав лапою.

— Все гаразд, — сказав він. — Можеш приземлитися.

Усе ж Ядвіга Олізарівна вирішила робити це подалі від порогу. Вона відлетіла углиб подвір'я і приземлилася поруч з копичкою струхлявілого сіна. Потому, кречучи, вибралася зі СТУПи, потерла поперек і перевела погляд на чисте, всіяне зорями, небо.

— Гарна буде погода, — пробурмотіла вона про себе. — І, головне, дощ випав дуже вчасно. Після нього гриби підуть у ріст, наче трава. А де гриби — там і людські дітлахи. А відтак — когось із них і не дорахуються мої дорогі земляки!

І вона хрипко зареготала, майже завила, піднявши до зірок своє висхле, зморшкувате обличчя. Затим, різко обірвавши регіт, скоромовкою проторохтіла кілька незрозумілих слів і змахнула руками так, наче збиралася злетіти у повітря.

Щось голосно зашипіло біля копички — і темряву прорізали холодні блакитні іскри. Стовп загуслого повітря гойднувся над копичкою раз, другий, — і літальний апарат безслідно розчинився в ньому...

Загадковий вогонь

На околиці невеликого села Горобців стояв звичайний будинок. За будинком шелестів листям звичайний садок. І в цьому садку сидів на вишні учень четвертого класу Степан Коваленко зі своїм другом і однокласником Василем Тимощуком. Півгодини тому друзі затіяли захопливе змагання зі стрільби на відстань. Стрілянина велася вишневыми кісточками. Змагання були напруженими, бо ніхто не хотів програвати.

На сусідньому дереві примостилася третьокласниця Таня, яку хлопці між собою прозвали реп'яхом. Таня сиділа мовчки, оскільки непроханим гостям подавати голос не дозволялося. Спочатку хлопці взагалі хотіли прогнати її, проте згодом Степан все ж змилювався над нею.

— Нехай сидить, якщо вже їй так хочеться, — сказав він. — Та й яке ж це змагання без глядачів?

— Ніякого, — згодився Василь. — Що ж, нехай собі сидить.

Та варто було Тані озватися, як друзі дружно вигукнули «Чую підозрілий шум!» і стріляли кісточками в її бік.

Від літньої кухні до них час від часу долинали звуки жвавої суперечки. То Степанові батьки ніяк не могли домовитися, хто з них має бути головним у приготуванні вишневого варення. Обидвоє вважали себе неперевершеними майстрами в цій справі.

Сонце повільно і неохоче скочувалося за ліс. Навколо панувала особлива тиша, яка буває лише перед сутінками. Вже не піднімали пилюгу машини з мотоциклами, не мукали до хазяїв видоєні корови. Навіть непогамовні горобцівські пси — і ті замовкли. Мабуть, вирішили трохи перепочити перед нічними пригодами.

— Нудьга зелена, — поскаржився Василь після тридцять восьмого пострілу. — Таких канікул у нас ще ніколи не було.

— Це правда, — згодився Степан. — Так, чого доброго, і до школи закортить.

— А мені і зараз до школи хочеться, — не втрималася Таня. — Я вчитися люблю більше, ніж канікули.

— Тю на тебе! — дружно вигукнули хлопці.

Змагання продовжувалися. Проте вже не так жваво, як раніше. Та й сутінки, що піднімалися від землі, не давали змоги визначити, чия кісточка впаде далі.

Першим здався Василь.

— Ну її, цю гру, — сказав він і зручніше обіперся спиною в стовбур. — Краще давай побалакаємо про щось.

— А про що? — поцікавився Степан. Хоча він і був попереду, все ж це змагання почало обридати і йому.

— Про що? — Василь на хвилюк замислився. — О! Знаєш, мене двоюрідний брат запрошує до Києва.

«Приїзди, — пише він, — сходимо на футбол. В палаці спорту на ковзанах побігаємо...» Уявляєш, влітку на ковзанах! Здорово, правда?

Звісно ж, ніякого брата у Василя в Києві не було. Про це Степан знав точно. Все ж ловити товариша на брехні не став, бо тоді може бути ще нудніше. Так, що хоч бери та й лягай спати разом з курами. Тому він кинув до рота ягоду, виплюнув кісточку, і сказав:

— А мій брат в Одесі живе. І теж в гості запрошує. «Приїзди, — пише, — на теплоході покатаємося, на пляжі полежимо...»

Насправді двоюрідний Степанів брат мешкав у сусідньому селі. І в ніякі гості запрошувати не міг, бо йому ще й року не виповнилося.

Тож невідомо, до чого б могли друзі добалакатися цього вечора, якби не озвалася Таня:

— Дивіться, вікно засвітилося! — вигукнула вона зненацька.

— Чую підозрілий... — почав Василь, проте тут же опам'ятався. — Яке ще вікно?

— Он там, за вашими спинами. В тій хаті, що на узліссі.

Цю хату хлопці знали добре. Ще кілька років тому вона називалася лісовою сторожкою. Проте зараз в ній ніхто не мешкав. Хіба що в негоду там відсиджувалися грибники та мисливці з міста. Однак зараз було погідно і відсиджуватися не було кому.

І все ж єдине віконце, повернуте у бік Горобців, світилося.

— Цікаво, хто б це міг там бути? — запитав Васько і тут же запропонував. — Збігаємо подивимося?

Степан кинув погляд у бік літньої кухні, де батьки все ще не могли дійти згоди.

— Еге ж, так вони й відпустять, — засумнівався він. — Коли це нас з тобою відпустили проти ночі?

— А ми швидко! — вмовляв його Василь. — Одна нога тут, інша — там. Вони й не помітять нічого!

Степан лише зітхнув.

— Де ж ти бачив таке, аби вони нічого не помічали?

На це Василь не мав що сказати, бо і його батьки теж усе помічали. Проте не здаватися ж просто так!

— Може, там якийсь шпигун сидить, — вів він своєї. — І ми б його...

— А в Степана бінокль є, — знову втрутилася Таня. — Він у нього за дверима висить.

Степан ледь не ляснув долонею себе по лобі. Ну як він міг забути про нього! Його батько колись був моряком, а коли зійшов на берег, то подарував синові справжній морський бінокль.

— Ану, Танько, давай кулею за ним! — наказав він.

Першим заволодів біноклем Василь. Підкручуючи окуляри то в один, то в інший бік, він довго оглядав узлісся, на якому стояла сторожка.

— Нічого не розумію, — врешті сказав він. — Вікно світиться, а що за ним — не розбереш.

Степан спочатку теж нічого не міг розгледіти. Облуплена стіна, темні плями кущів навколо хати, ганок. Хіба що світло у віконці було якимось особливим — холодним і блакитним. Зовсім не таким, як у горобцівських вікнах.

В нього вже почали затерпати руки, коли він помітив біля сторожки якийсь рух. А тоді з-за рогу з'явилося

щось незрозуміле. Воно швидше скидалося на звичайну мітлу, якою підмітають подвір'я.

І на цій мітлі хтось сидів.

Степан похапцем протер окуляри бінокля, тоді знову приклав його до очей. І саме вчасно: сонце востаннє торкнулося землі своїм промінням і освітило загадкового вершника.

Степанове серце стріпнулося і подалося в п'яти: на мітлі сиділа якась чудернацька істота. Її густе, розкошлане волосся гадюччям ворушилося навколо голови, гострий гачкуватий ніс сягав підборіддя. Криві і довгі, мов кабанячі ікла, зуби впиралися в нижню губу.

Несподівано потороча різко зупинилася. Здається, вона відчула, що за нею спостерігають. Її волосся стало дибки, а голова завертілася на всі боки. Страхітливий, майже божевільний погляд все ближче й ближче підкрадався до Горобців. Зненацька він зупинився на Степанові і, наче блискавка, спалахнув сліпучим вогнем.

Бінокль випав із Степанових рук. За ним, втративши рівновагу, полетів і його власник.

Приземлився Степан більш-менш вдало, саме на копичку свіжого сіна. Проте не встиг хлопець прийти до тями, як щось боляче стусонуло його в спину.

— Ой! — вихопилося у Степана. Йому здалося, що те страховидло стрибнуло на нього.

Проте це було не страховидло. Це, виявляється, всього-на-всього був бінокль. Степан обігнав його по дорозі на землю..

А Василь з Танею все ще сиділи на дереві і здивовано озиралися на всі боки. Вони ніяк не могли збагнути, куди так раптово щез їхній товариш.

— Що трапилося? — долетів від кухні жвавий батьків голос. — Ти не забився, синку?

— Н-ні... — затинаючись, пробелькотів Степан.

— От і добре, — насмішкувато пирхнув батько. — А то мені здалося, ніби в садку приземлилася якась комета. Ну, думаю, завтра почнуть з'їжджатися всілякі вчені гості та експедиції. А то, виявляється, мій син звалився з вишні!

— Т-тату, я там таке... таке побачив! Мітлу побачив! І на ній хтось сидів...

— На мітлі? — з сумнівом перепитав батько. — Слухай, синку, а ти й справді не забився?

— Та ти що, не віриш мені? — образився Степан. — Я тобі правду кажу, а ти...

— Там вікно світилося, — додав Василь. — А чого б то воно світилося, якщо там ніхто не живе?

Степанів батько в задумі потер перенісся. Його погляд все ще не міг відірватися від плити. Схоже, батька більше цікавило варення, ніж якийсь там світло.

— Гаразд, — зрештою вирішив він. — Завтра якраз неділя, тож ми з вами підемо дізнаємося, в чому справа. А поки що, хлопці та дівчата, злазьте з дерева і будьте нашими гостями. Ми з мамою пригостимо вас таким варенням, якого ви в цьому році ще не куштували. Ану, синку, збігай-но по ложки!

Домовики

Сутінки підповзали надзвичайно повільно. Ядвіга Олізарівна не знаходила собі місця. Вона то нетерпляче визирала у вікно, то, спираючись на держак мітли, снувала від ґанку до воріт і навпаки. Стара відьма не могла дочекатися тієї миті, коли в селі погаснуть останні вогні.

Нарешті, село розтануло у мороці. Ядвіга Олізарівна загадала Аристархові стерегти хату, а сама осідлала мітлу і подалася в Горобці.

На царині перед селом на неї вже чекало тридцять крихітних дідусів. У кожного з-під пахви визирала шкуринка хліба, густо посипана сіллю. Дідусі ввічливо розкланювалися один перед одним, заводили статечні розмови і час від часу кидали в бік самотньої сторожки, що неясно бовваніла на узліссі, тривожні погляди. Звідтіля от-от мав прибути високий гість.

Інколи хтось із дідусів крадькома відламував від шкуринки крихітний кавалок і кидав його до рота.

Як тільки Ядвіга Олізарівна зійшла з мітли, найповажніший з домовиків вийшов наперед і низько схилився перед гостею.

— З щасливим прибуттям на нашу славну горобцівську землю! — тремтячим від хвилювання голосом почав він. — І на знак безмежної поваги і відданості до вас прийміть, будь ласка, наш скромний хліб-сіль...

Тридцять дідусів своєю чергою підмели сивими бородами пилюку перед високою гостею і передали їй свої вже геть пощипані шкуринки. Тоді вишикувалися в шеренгу і спрямували на Ядвігу Олізарівну насторожені, навіть перелякані погляди. Адже прибуття старої відьми, та ще й з самої Лисої гори не обіцяло нічого

доброго ні їм особисто, ні пожилцям їхніх будинків.

Ядвіга Олізарівна окинула подарунки одним із своїх особливих чаклунських поглядів. Шкуринки миттю перетворилися на тридцять пухких і рум'яних короваїв. Якусь мить вона милувалася ними, тоді змахнула рукою так, наче згрібала їх в одну купу. Короваї знову перетворилися на сухі шкуринки і щезли в одній з її численних кишень.

По шерензі прокотилася хвиля захоплених зітхань. Ядвіга Олізарівна поважно, як і належить справжній чарівниці, схилила голову.

— Дякую за теплу зустріч, — сказала вона. — І за хліб-сіль теж дуже вам вдячна. Та оскільки ви народ зайнятий, то я попрошу залишитися лише тих, у чіях хатах живуть діти від десяти до тринадцяти років. Решта можуть бути вільними.

Двадцять три дідусі з полегшенням зітхнули і напрочуд швидко розтанули в нічній імлі. А ті, що залишилися,

притислися один до одного і дивилися на високу гостю з неприхованим острахом.

Ядвіга Олізарівна повагом пройшлася уподовж розрідженої шеренги, уважно вдивляючись в сухі і зморщені, немов печені грушки, старечі личка.

— Мушу вас повідомити, що я прилетіла сюди в надзвичайно важливій і таємничій справі, — почала вона. — Не буду розводитися перед вами, що то за справа, зауважу лише, що мені потрібні найбільш ображені чи знедолені діти, що живуть у Горобцях.

Дідусі презирнулися.

— Таких у нас, здається, немає, — відказав за всіх найміцніший на вигляд домовик.

— Шкода, — сказала Ядвіга Олізарівна. — В такому разі мені потрібні найкапосніші з них.

— Такі теж не водяться, — презирнувшись з рештою, відказав все той же домовик.

Ядвіга Олізарівна зміряла його з голови до ніг важким поглядом.

— Як тебе звуть? — запитала вона.

— Шурхотуном, — відказав той.

— Гаразд, це ім'я я запам'ятаю, — голосом, що не обіцяв нічого доброго, пообіцяла Ядвіга Олізарівна.

Шурхотун зіщулився, ніби від удару.

— Та я що... я ж казав тільки те, що є, — почав він, проте Ядвіга Олізарівна владним жестом наказала йому замовкнути.

— Здається, не тільки Шурхотун, а й всі ви стали більше людьми, ніж домовиками, — зауважила вона нарешті.

— Ні, ми... — пискнув хтось із шеренги і одразу замовк.

— Про це ми побалакаємо пізніше, — запевнила Ядвіга Олізарівна. — А для початку я б хотіла дізнатися, хто з ваших дітей має біноклі. Ну, чого ви мовчите?

Погляди дідусів зупинилися на Шурхотунові.

— У твоїй хаті живе хлопчик чи дівчинка? — швидко, не даючи часу на роздуми, поцікавилася Ядвіга Олізарівна.

— Хлопчик.

— Ім'я?

— Степан... — ледь чутно прожебонів Шурхотун. Його маленькі підсліпуваті очиці з благанням втупилися в гостю. — Але ж він ще зовсім малий хлопчик... Ти не заподієш йому нічого поганого, правда?

— Саме цього я обіцяти не можу, — злостиво посміхнулася висока гостя. — На нещастя його батьків, він побачив таке, чого нікому з людей бачити не слід.

Шурхотун зі страху посірів.

А Ядвіга Олізарівна повільно пройшлася уподовж заляклої шеренги. Потім зупинилася і зажадала:

— Вийдіть ті, в чиїх будинках живуть друзі цього, як його... Степана.

Наперед вийшло двоє стареньких домовиків. Їхні коліна зрадливо тремтіли.

— Тільки я повинен сказати, що моя Таня не дуже дружить з ним, — хрипко подав голос менший на зріст. — І взагалі її ніхто не бере до гурту...

— О, це вже цікаво, — пожвавішала Ядвіга Олізарівна. — Це надзвичайно цікаво! Ти сьогодні ж пришлеш мені листа, в якому опишеш все, що тобі відомо про неї. І перш за все — про приниження, що їх ця Таня знала.

— Та які там приниження! — вигукнув домовик. — Нічого такого не було й немає. Просто так уже склалося, що батьки залишили її в баби, а самі...

— Припинити розмови! — підвищила голос Ядвіга Олізарівна. — І запам'ятайте: якщо хоч одна душа довідається, про що тут говорилося, — не позаздрю ні вам, ні вашим садибам.

— Ніхто не довідається, — навперербій загомоніли домовики.

— Авжеж... ми собі не вороги, ні!

Вони чимало прожили на цьому світі і чудово знали, на що здатна Ядвіга Олізарівна та інші такі ж високі гості.

А здатні вони були на таке, що й розповідати страшно. Чверть віку тому, коли така ж знатна гостя прибула до сусіднього району, там несподівано згоріла половина одного села. А мешканців іншої половини охопила якась загадкова хвороба. Вона виявилася такою загадковою, що заразила навіть одного вченого, який оголосив, що знає, як із нею боротися. Хвороба полягала в тому, що всі несподівано захрипли і почали кашляти так, наче в спекотний день об'їлися морозивом.

Загадкова хвороба щезла так само несподівано, як і з'явилася. Всі залишилися живі та здорові. Не пощастило лише вченому. Він кашляє і чхає до цього часу. На роботі і вдома. Вночі і вдень. Поодиноким чханням і кулетметними чергами. І ніякі ліки йому поки що не допомагають.

Збирачі лікарських рослин

Самітна сторожка на узліссі здавалася близькою хіба що з дерева. Та й то лише тоді, коли її роздивлятися у бінокль. Насправді до неї треба було йти і йти.

Спочатку потрібно було перебратися по хисткій, в кілька жердин, гатці через маленьку річечку Гороб'ячу і кілька хвилин продиратися крізь будяки та шипшинові зарості. Тоді опуститися в Чортів яр, знову піднятися по його крутому протилежному схилу, — і десь там, майже біля самісінького обр'ю, бовваніла ота сторожка.

Тож і не дивно, що діти на чолі із Степановим батьком дісталися до нього тоді, коли сонце підбилося високо в небі і пекло немилосердно.

Степанів батько обійшов навколо колючого живоплоту, що оточував сторожку, зупинився перед перехнябленими, на одній завісі, дверима і в задумі похитав головою.

— До них і підходити небезпечно, — зауважив він. — Їх і штовхати не треба — самі одірвуться.

А тому він обмежився тим, що постукав кийком (якого прихопив з собою на всяк випадок) по струхлявілих сходах і погукав:

— Агов, є тут хто чи ні?

Йому ніхто не відповів. Степанів батько постукав сильніше. Тоді стени плечима і сказав:

— Так я й знав, що цим закінчиться. Нумо, хлопці, визнавайтесь, що все це лише ваша вигадка.

— Але ж, тату, ми нічого такого не вигадували, — заперечив Степан. Проте голос його звучав не досить переконливо. Правду кажучи, він уже й сам мало вірив у те, що побачив учора.

— Гаразд, — сказав батько. — Тоді я ще й у вікно постукаю. І якщо...

Закінчити він не встиг. За їхніми спинами пролунало голосне, розлютоване сичання. Таке, як у автомобільного колеса, що наїхало на залізний гостряк.

Таня зойкнула і вчепилася в Степанову руку. Василь, мов справжній австралійський кенгуру, одним скоком подолав три східці і злетів на ганок.

Навіть Степанів батько — і той здригнувся з несподіванки.

— Що за чортівня? — вихопилося в нього.

Від узлісся до будинку підстрибом летів величезний чорний кіт. Він з розгону подолав живопліт, і, опинившись на подвір'ї, загальмував так, що в повітря злетіло жмуття споришу. Його розкошлана, вся в реп'яхах, шерсть тремтіла на запалих боках. Обрубок хвоста шалено гамселив по землі. Вуха щільно притислися до голови, що за розмірами не поступалася Василевій.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ